

● Fritz Mihály és Kalmár Márton Ötvenből harminchat: barátság

Fritz Mihály és Kalmár Márton életpályája tizen-nég éves koruk óta párhuzamosan fut. Együtt kezdték a középiskolát, együtt folytatták a főiskolán, s együtt tanítanak a Tömörkény művészeti iskolájában. A párhuzamos életpálya vélhetően majd a végtelenben találkozhat. De addig is: félévszázados születésnapjukat ünnepelendő, nemrégiben nyílt közös kiállításuk a képtárban. A két szobrászművészettel az iskola sokszorosító grafikumhelyében támasztottuk a padot, s arról beszélgetünk, mi a véleményük egymásról.

● **A barátságuk onnan ered, hogy egy osztályba jártak, vagy valamilyen felejthetetlen emlékek kötődik?**

Fritz Mihály: – A barátságunk nem egy romantikus felismerésen alapult. Túl azon, hogy közös padban ültünk a középiskolában, egy szobában laktunk, egy műtermemben dolgoztunk a Képzőművészeti Főiskolán, végig kiegyensúlyozott volt és lesz. Mentés a nagy föllángolásoktól és összeveszésektől.

Kalmár Márton: – Misi már középiskolás korában is nagyon szép dolgokat mintázott, pedig grafika szakra járt. Csodáltam a pontosságát, a tudatosságát és az estétikai érzékenységét. Bravúrosan rajzolt, olyannyira, hogy karikatúrái már akkor belekerültek az újságokba. Mindemellett virtuóz módon gitározott, több szegedi zenekarban is játszott. Engem Misi sokoldalúsága fogott meg.

F. M.: – A tudatosságot és a pontosságot mások másképpen fogalmazzák, mint Marci. Azt mondják: hüvös és tartózkodó. Marci mind az a vonzó, hogy rendkívül közvetlen módon tudja átvenni az indulatait, az érzéseit a munkáiba. Hihetetlen koncentráció képessége. Ha rááll valamire – legyen az munka, foci, tánc, pingpong vagy bármi más –, megszűnik körülötte a világ, mindent „letapos” maga körül. Ez nagyon lényeges alkotórésze a tehetségnek. Én pont az ellentéte vagyok. Az indulataimat módjával viszem bele az alkotásomba.

K. M.: – Misiben szerettem és szeretem még a segítőkészséget. Tudni kell róla, hogy olyan okos és művelt srác, akinek már középiskolás korában megvolt mindenről a kialakult véleménye. Megfontoltságával tekintélyt ébresztett, hiszen úgy tűnt, hogy amit ő mond, az csak úgy lehet. Racionális, de visszahúzódó, már-már féltékeny. Saját érzelmeit megpró-

bálja visszafogni, s nem azt tartja fontosnak, hogy saját magát előretolja. Ez talán a művészetére is jellemző. Ő mindig azt keresi, ami objektív és állandó.

F. M.: – Ez nem vitatható. Bevallom, engem a formák és a tények hatnak meg. Ezeket akarom megérteni és megfogalmazni. Nem kell, hogy költészet legyen mögöttem. Azt hozzáérezem. Mindemellett bízom abban, hogy lehet érezni a munkáim mögött az érzelmeket, s nemcsak a hűvös racionalitást. Egyébként attól függetlenül, hogy Marciiban sokkal több az indulat és a romantika, az ő alkotásaiban is fel lehet fedezni a racionális és intellektuális gondolatokat... Igen, egy kicsit a másiktól is vagyunk.

● **A harminchat év alatt volt-e olyan mélységű konfliktus, amikor azt fontolták, szakítsanak egymással?**

F. M.: – Én sohasem éreztem olyat, hogy most akkor örökre hátra fordítunk egymásnak.

K. M.: – Én sem. Természetesen a világról voltak és vannak vitáink, de azok nem befolyásolják a barátságunkat. Alapvető dolgokban egyetértünk, s elfogadjuk a különbözőségeket. Ez így van jól.

● **Ismerik-e annyira egymást, hogy már a másik fejét is hátrájuk egy-egy szituációban, döntési helyzetben?**

K. M.: – Bevallom, én már egy kicsit Miska fejével is gondolkodom, főleg amikor iskolaszervezési döntést kell hoznom.

F. M.: – Kerültem már olyan szituációba, amikor Marci fejével is gondolkodtam.

● **Kritizálják-e egymás munkáit, vagy a barátság okán hátréba szorul a vélemény nyilvánítás?**

F. M.: – Én kritizálnám Marci alkotásait, de nem találok rajtuk komoly kivétneket. Pedig úgy megmondanám neki, ha volna. A felületes munkával kapcsolatos felhívást már a figyelmét néhány dolgra, de ezek apróságok. Egyébként pedig nem vájkálunk egymás életében, munkáiban. Tervezés közben például sohasem beszéljük meg a dolgokat. Az magánügy.

K. M.: – Segítőszándékkal azért ki-kikényszerül az emberből egy-egy kritikai vélemény, amiket általában meg is fogadunk. De ezek nem lényegre vágó dolgok.

(Fritz Mihály és Kalmár Márton szobrászművészek jubileumi tárlata április 20-ig tekinthető meg a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában.)

Szabó C. Szilárd

● Oktatásunk igazgyöngyei Újjászületik az egészségügyi szakképzés

A közoktatási törvény módosítása után jelentős változásokon mennek át a magyar szak-**középiskolák, hiszen ezentúl az első két évfolyamon egyáltalán nem szabad szaktananyagot oktatni. Ez a változás alaposan átfestette azt a képet, amelyet a Szegeden közel 50 esztendeje beinduló egészségügyi szakképzésről alkotunk. Az új imázsról, az új képzési formákról sorozatunkban ezúttal a Kossuth Zsuzsa Gimnázium és Szakközépiskola igazgatóját, Tripolszky Imrénét kérdeztük.**

● **Hogyan lehetne meghatározni az iskolát?**

– A Kossuth Zsuzsa első-sorban egészségügyi szakképző intézmény, amelyben a középiskolai oktatás is főként ehhez a profilhoz kapcsolódik. Az utóbbi időben a középfokú egészségügyi szakmai képzés érettségire épülő szakképzéssé alakult át, vagyis a hagyományos négyéves középfokú szakoktatás megszűnően van. Helyette a középfokú képzésben a mi feladatunk az, hogy a tanulókat a későbbi szak-képzés, az egészségügyi pályára felé orientáljuk.

● **Kik jelentkezhetnek az új egészségügyi szakképzésbe?**

– A változásoknak megfelelően azok a tanulók vehetnek részt az egészségügyi szakképző évfolyamokon, akik megszerezték a gimnáziumi vagy a hagyományos, régi értelemben vett egészségügyi szakközépiskolai érettségét. Vagyis a szakképzésbe ide készülő gyerekek középfokra jelentkezhetnek bármelyik gimnáziumba, amelyik általános tantervét erősíti át, és jöhetnek a mi kicsit speciálisabb középfokú képzést nyújtó osztályainkba is. Utóbbiak a humán szakmacsoportot részesítik előnyben és világbanki modell szerint működnek, ami annyiban tér el a szokásos gimnáziumi tantervtől, hogy az egészségügy felé

Tripolszky Imréné igazgató kezeiben egy műbeteg, „aki” az ápolási gyakorlathoz szükséges. (Fotó: Miskolczi Róbert)

orientáló tantárgyakat is tartalmaz.

● **Merthogy a szaktananyagot középfokon már nem oktatják...**

– Igen, ezt hangsúlyozni szeretném, hogy a középfokú képzésben nincs szaktananyag, ezek kifejezetten csak szakmai orientáló tárgyak. Ilyen a kommunikációs ismeretek, az egészségügy, a pályaorientáció, a társadalomismeret. Ezen kívül, bár kötelező oktatási törvény már nem teszi lehetővé az érettségi vizsgázást belőle, de mi a nem kötelező tanulói foglalkozások keretében megmaradt az egészségügyi adminisztratív ismeretek tantervét is, amely hasznos, mert így a mi tanulóinkat szívesen alkalmazzák az egészségügyi intézményekben, ahol ma már mindenütt számítógépes nyilvántartás működik. Az új érettségi vizsgaszabályzat szerint a szakmai orientáló tárgyakat is lehet érettségi tantárgynak választani, ami reményeink szerint megkönnyíti az érettségire épülő szakképzést is. Ez annyiban lesz előnyös a tanulóknak, hogy három év

helyett két és fél év alatt tudnak egészségügyi szakképzést megszerezni.

● **Miért volt szükség a szakképzésbeli változásokra?**

– A három éves képzés csak szakmai tantárgyakból és gyakorlatból áll, a régi, hagyományos középiskolai képzés viszont emellett a közismereti oktatást is tartalmazta. A Népjóléti Minisztérium azonban úgy vélte – és ez a mi tapasztalatunkkal is találkozott –, hogy a tanulóknak 16 éves korban még túl nagy feladat a komoly szakmai ismereteket elsajátítani. Ezen kívül a szakmai gyakorlatok a tanulókat a kórházakban már egész korán olyan dolgokkal találkoztak, mint a szenvedés vagy a halál, amelyek a felnőtt ember számára is komoly megpróbáltatást jelentenek.

● **Milyen évfolyamok indultak idén a szakképzésben?**

– Az első két-, illetve hároméves, érettségi utáni szakképző évfolyamok szeptembertől indultak be az iskolában. A kétéves képzés

az egészségügyi szakközépiskolát végzettségnek szól, akik ápolói képzettséget szerezhettek vele, a gimnáziumi érettségivel rendelkező tanulók számára pedig három éves az oktatás; nekik a szülésszóni és a gyerekápolói szakot indítottuk. Én úgy érzem, a változások után az egészségügyi szakképzésben ki fog alakulni egyfajta hierarchia a középfokú orientációs oktatástól az érettségi utáni szakképzésen keresztül a főiskolai szakig. Most dolgoznak rajta, így valószínűleg a szakképzés és a főiskola között egyfajta átjárhatóság is lesz majd. A négyéves ápolóképzést ott már csinálják, s ehhez illeszkedne az iskolánk által adott végzettség.

● **Hol helyezkedhetnek el a végzős tanulók?**

– Rengeteg helyen és módon, az egészségügyben. Szakápolóként, szülésszónaként, gyermekápolóként, csecsemő- és gyermekgondozóként, az egészségügy számtalan területén el tudnak helyezkedni.

Panek József

Háziorvosok sztrájkja II.

2. A Magyar Orvosi Kamara Háziorvosi Szekciója nevében a Délmagyarország 1997. március 29-i számában közölt MTI-hírről kapcsolatosan („Sztrájkra készülnek a háziorvosok?”) az alábbi észrevételeket tesszük:

1. 1997. március 28-án a Népjóléti Minisztériumban dr. Lépes Péter helyettes államtitkár vezetésével egyeztető tárgyalásra került sor, melyen 9 érdekképviseleti szervezet vett részt. Ezen szervezetek egyike a MAPOSZ, melynek elnöke dr. Kollai Balázs főorvos úr. Sem ezen a megbeszélésen, sem más kompetens fórumon nem született olyan értelmű megállapodás, hogy a háziorvosok sztrájkra készüljenek, ennek ellenére és a háziorvosok ilyen irányú felhatalmazása nélkül Kollai főorvos úr arról tájékoztatta az MTI-t, hogy a háziorvosok sztrájkot kívánnak szervezni.

3. Felelőtlenségnek tartunk minden olyan nyilatkozatot és tájékoztatást, mely egy folyamatban levő tárgyalássorozat sikerét veszélyeztet, és indokolatlan pánikhangulatot kelt a lakosság körében. Hiszen éppen a 6 800 magyarországi háziorvos az, aki az elmúlt években az egészségügy válságában mindig hozzáférhető, magas színvonalú ellátást biztosított a lakosság számára. Egy esetleges egészségügyi sztrájk kapcsán is valószínűleg nekünk kell hely-

tállnunk, hiszen a hozzánk bejelentkező páciensek egészségét nem veszélyeztethetjük. Éppen ezért tartottuk fontosnak a Magyar Orvosi Kamara Elnöksége, hogy 1 hete a megyei szervezetek elnökeinek tanácskozásán megtárgyalja azt, hogy egy esetleges sztrájk kapcsán felmerülő etikai-szakmai kérdésekre milyen módon kell felkészülni.

4. Ismételtlen visszautasítjuk azt, hogy a háziorvosi szolgálatok működésében semmilyen kompetenciával nem rendelkező MAPOSZ nevében Kollai Balázs főorvos úr az országos médiákban olyan hangulatot kelt, miszerint a háziorvosok sztrájkra készülnek, és ezzel egyúttal megnehezítse tárgyalási pozícióinkat a Népjóléti Minisztérium felelős vezetőivel.

Szeged, 1997. március 30.

Dr. Komáromi Zoltán,
a MOK Háziorvosi Szekciójának titkára

Boogie a Sajtóházban

● **Munkatársunktól**

Holnap este 6 órától a Sajtóház Stefánia-klubjában működő Boogie-szanatóriumba várja Kalapos József a „gyógyulni” és táncolni vágyó középkorú hölgyeket és urakat. Az esten a Metronom együttes muzsikál. A rendezvény támogatói: Játék 2000 játékbolt, Király Patika és a McDonald's.

Fridi a Hálóban

Friderikusz Sándor belegabalyodott a számítógépes világhálóba, vagyis az Internetbe. Nagy visszhangot váltott ki, amikor néhány hete Horn Gyula miniszterelnök élő interjút adott az Internetto (www.internetto.hu) című online napilapnak – akkor egyébként a nagy érdeklődés miatt nem bírta a rohamot a szervergép, néhány perc alatt lefagyott. Az újszerű interjú ötlete annyira megtetszett Fridinek, hogy ő maga jelentkezett a szerkesztőségé: szívesen válaszolna élőben a hálózaton érkező kérdésekre. Így április 2-án, szerdán délután 2 és 3 óra között Budapesten az Internetto vendége lesz Friderikusz Sándor, s bárki faggathatja őt az Interneten keresztül.

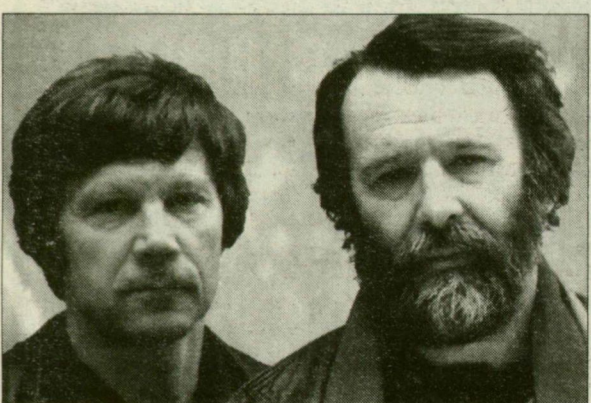
A szervert időközben nagyobb teljesítményű számítógépre cserélték, így nem kell tartani az összeomlástól. A kérdéseket egyébként már napok óta gyűjtik, s ugyan a riportalany előzetesen azt mondta, hogy ő már Friderikusz-UFO, azaz páncélt nővesztett és minden kérdést kibír – érthetik azért meglepetések a médiaszíntéren. A dícsérő és gratuláló levelek mellett ugyanis rengeteg kellemetlen kérdés is érkezett. Így kitarogóan firtatják az olvasók, hogy valóban homoszexuális-e Fridi, fogsora eredeti vagy utángyártott, tényleg nem beszél egyetlen idegen nyelvet sem, és lenézi-e a nézőközönséget...? Ezekre persze lehet, hogy nem kap választ majd szerdán a közönség, mint ahogy valószínűleg reakció nélkül marad a frappáns észrevétel is: „Királyról szól a műsora, Ön-ről vagy a meghívott vendégekről? Mert én általában a vendégekre vagyok kíváncsi, ám mindig Ön-ről tudok meg többet és ez Önre nézve nem a legkedvezőbb.”

T. V.

Iskolai ünnep Rókuson

● **Munkatársunktól**

Fennállásának 15. évfordulóját ünnepli ma a Rókusvárosi II. Számú Általános Iskola, amelyik ebből az alkalomból 8.30 órától egész napos programot rendez a diákoknak. Az ünnepség vendége lesz Erdélyből a rókusiak testvériskolája, a csíkszeredai Nagy Imre Iskola is. Délután sportversenyek, játsszóház és vetélkedők várják a gyerekeket, délután pedig 16.30-tól tavasz-köszöntő gálaműsor kezdődik, melyre részt vesznek a csíkszeredaiak, a rókusiak és a Szászorszép Kamaratánc együttes.

Kapcsolatuk nem romantikus felismerésen alapult. (DM-fotó)